

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 6” ประจำปี 2565
วันศุกร์ที่ 27 พฤษภาคม 2565 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. **ชื่อบทความ :** ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		✓		ผลการวิจัยควรเสนอเป็นประเด็นระดับของตัวแปร มากที่สุด น้อยที่สุด
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		✓		ปรับตามบทคัดย่อ
3. บทนำ	✓			
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)		✓		ควรมีสมมติฐานการวิจัย
6. วิธีดำเนินการวิจัย		✓		หาค่าคุณภาพของเครื่องมือให้สอดคล้องกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม
7. ผลการวิจัย	✓			
8. สรุปผลการวิจัย	✓			
9. อภิปรายผล		✓		การอภิปรายผลควรมีองค์ประกอบ ผลการวิจัยที่ได้ + ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ... + สอดคล้องกับผลการวิจัยของ...ที่พบว่า... ในบทความนี้อภิปรายผลน้อยมาก บางรายการอภิปรายคนละประเด็นกัน
10. ข้อเสนอแนะ		✓		ข้อเสนอแนะต้องเสนอจากผลการวิจัยที่ได้ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร และในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเสนอเป็นลักษณะต่อยอดจากเรื่องที่ทำอยู่
11. เอกสารอ้างอิง		✓		รายการอ้างอิงระบุในเอกสารอ้างอิงไม่ครบถ้วน
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ		✓		เสนอผลการวิจัยที่เด่น ๆ เช่นมากที่สุด น้อยที่สุดในบทคัดย่อ

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 6” ประจำปี 2565
วันศุกร์ที่ 27 พฤษภาคม 2565 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		/		ต้องเพิ่มเติมสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		/		ต้องเพิ่มเติมสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์
3. บทนำ	/			เขียนอธิบายปัญหาการวิจัยได้ดีมาก
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	/			ถูกต้องตามหลักการเขียน
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	/			-
6. วิธีดำเนินการวิจัย	/			ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย
7. ผลการวิจัย	/			ผลการวิจัยสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์การวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยที่วางไว้
8. สรุปผลการวิจัย	/			สอดคล้องกับผลการวิจัย ใช้ภาษาเขียนได้ชัดเจน
9. อภิปรายผล	/			มีการเขียนอภิปราย ให้เหตุผลตามหลักการเขียนรายงานการวิจัย
10. ข้อเสนอแนะ	/			มีการนำผลการวิจัย ที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำ มาเสนอแนะ
11. เอกสารอ้างอิง	/			มีเอกสารอ้างอิงครบ
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	/			มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ดีมาก

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☒ 1) บทความผ่านเกณฑ์
☐ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำนวน 368 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีค่าจำแนกอยู่ระหว่าง 0.694 – 0.897 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.349 – 0.877 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.985 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ต้องมีสถิติหาความสัมพันธ์ด้วย

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก โดย ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ส่วน ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: การดำเนินงานวิชาการ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

Relationship between The Participative Administration and The Academic Implementation in Primary Schools under The Office of Udon Thani Primary Educational Service Area

ABSTRACT

The purposes of this study were to study the participative administration in primary schools under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area, to study the level of the academic implementation in primary schools under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area, to study the correlation between participative administration and academic implementation in primary schools under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area. The sample was 368 primary school teachers selected by stratified random sampling. The data were collected through a five-point scale questionnaire with the discrimination of 0.694-0.897 and the reliability of 0.981. The questionnaire about academic implementation in primary schools had the discrimination of 0.349-0.877 and the reliability of 0.985. The data were analyzed for frequency, mean, standard deviation. ต้องมีสถิติหาความสัมพันธ์ด้วย

The findings were found as follows; 1) The participative administration in primary schools under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area was at a good level. 2) The academic implementation in primary schools under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area was at a good level. 3) The participative administration in primary schools under the Office of Udon Thani Primary Educational Service Area had a positive correlation at a high to very high level. The participation in implementation, and accepting benefits had a positive correlation at a very high level. planning and decision making, and evaluation had a positive correlation at a high level.

Keywords: The Academic Implementation, The Participative Administration, Primary Schools under The Office of Udon Thani Primary Educational Service Area

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มี คุณภาพ ซึ่งจะก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เป็นกลไกในการพัฒนา ส่งเสริมและปลูกฝัง แนวความคิดให้กับพลเมืองและเยาวชนของชาติ ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Term Competitiveness) ตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็ก ทุกคนได้รับการศึกษา เป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องดำเนินการให้ ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกัน ระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560: 14) เพื่อให้มีอิสระในการบริหารจัดการ การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา สามารถจัด กระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่กระบวนการ พัฒนาค้นเองตามธรรมชาติของผู้เรียน และเติมเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดให้ กระทรวง กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ครบทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหาร บุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษา โดยตรง (ทับทิม แสงอินทร, 2559: 1)

การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษา ก็คือ การ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ทั้งสิ้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่าง มีประสิทธิภาพ สูง ให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ใน การดำรงชีวิตในสังคม ต่อไปได้เป็นอย่างดี หากเปรียบงานแผนงานเป็นสมองเป็นแผนที่ เป็นเข็มทิศของชีวิต ถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญ ที่สุดในการบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของเนื้อหา และหลักการ บริหารงานบทบาทวิชาการ อย่างลึกซึ้งในขอบข่ายงานวิชาการเช่น หลักสูตรและการบริหารหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การนิเทศภายใน การวัดผล ประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญ ที่จะบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ เพราะจะส่งผลต่อการพัฒนา โรงเรียน นักเรียนให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา (ภัทรสุดา เกิดแสง, 2563: 3) นอกจากนี้แล้วผู้ที่มีส่วนสำคัญในการ ดำเนินงานวิชาการให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา ของชาติก็คือครูซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องนำ นโยบายมาปฏิบัติโดยตรง เป็นผู้ที่จะเห็นถึงความสามารถของการบริหารงานวิชาการของผู้ หาร มากที่สุด (ฉัตรสุดา อมรชาติ, 2558: 2)

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารวิชาการด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านงานกลุ่ม สาระการเรียนรู้คือ การจัดการเรียนการสอน ครูสอนไม่ตรงตามประสบการณ์ไม่มีการบูรณาการชิ้นงาน บรรยากาศในชั้น เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้รองลงมา คือ ด้านวิทยบริการ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก มีไม่เพียงพอ และไม่มีแหล่งเรียนรู้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนมีส่วนร่วมใน การทำหลักสูตร เทคนิคการสอนของครูไม่หลากหลาย การจัดแผน การจัดการเรียนรู้ไม่มีเอกภาพ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมไม่หลากหลาย ไม่ตรงตามความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน และด้านงานแนะแนว บุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากร ที่จบโดยตรงมีน้อย ภาระงานเยอะ (วิไลพร คงอินทร์, 2559: 123-127)

ในปัจจุบันการบริหารแบบมีส่วนร่วมนอกจากจะเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาแล้ว ยังทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษาเกิดความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นกระบวนการที่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการได้รับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามความรู้ความสามารถและมีอำนาจ ใน การตัดสินใจเรื่องที่สำคัญขององค์กร ได้รับความเชื่อถือในความรู้ความสามารถ และให้โอกาส บริหารงานแทนด้วยความ มั่นใจว่าจะทำงานได้สำเร็จ มีการให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยไม่ต้องมีคน คอยควบคุมกำกับติดตาม มีส่วนร่วมในการแสดง

ความคิดเห็น วางแผนการทำงานตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีส่วนร่วมในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจในการทำงานได้อย่างอิสระและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีความรู้สึภาคภูมิใจ ที่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ความรู้สึกปรารถนาที่จะรักษาสິงดี ๆ ให้คงอยู่และเต็มใจที่จะใช้ความพยายาม อย่างเต็มที่ในการทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงาน เพื่อความก้าวหน้าขององค์กร ตลอดจนมีส่วนร่วม ในการให้และรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเปิดเผย เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน นำไปสู่บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงาน องค์กรจึงอาจกล่าวได้ว่า การบริหารสถานศึกษาโดยเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมมีความจำเป็นต่อการบริหาร สถานศึกษา ทั้งในด้านทฤษฎี ด้านการปฏิบัติ นำไปสู่กระบวนการวางแผนตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล การแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ (ชิตพล สุวรรณผาม, 2556: 41-42) ดังนั้น การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลได้นั้นขึ้นอยู่กับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลงานวิชาการ โดยการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (โสภิตา คล้ายหนองสรวง, 2558: 4)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงาน วิชาการว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและดำเนินงานวิชาการ เพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพการ ทำงานที่ดีขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการพิจารณาประกอบการบริหารจัดการเพื่อวางแผนในการดำเนินงาน และ สร้างเสริมการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กรตามพันธกิจต่าง ๆ ที่ได้รับ มอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9,396 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี ปีการศึกษา 2564 โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie &

Morgan, 1970: 607-610) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาสัดส่วนประชากร (P) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ เมื่อยอมรับความคลาดเคลื่อน (E) ของการประมาณสัดส่วนที่เกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm 5\%$ ของสัดส่วนสูงสุด ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 368 คน แล้วกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความกระจายและครอบคลุมตามขนาดของโรงเรียน และกำหนดวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบคำถามในแบบสอบถามจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน 4 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1979: 27)

ตอนที่ 3 การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการมี 7 ด้าน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert, 1979: 27)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มี IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 นำมาใช้ ส่วน IOC ต่ำกว่า 0.6 นั้น ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในคะแนนในการตรวจสอบความตรง และเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป เป็นข้อคำถาม ในการวิจัยครั้งนี้แบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00

นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขแล้วไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขด้วยการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 ศึกษากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีค่าจำแนกอยู่ระหว่าง 0.694 – 0.897 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.981 และแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3 ศึกษากระบวนการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีค่าจำแนกอยู่ระหว่าง 0.349 – 0.877 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.985

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เสนอผู้อำนวยการสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง และตรวจสอบว่า แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับสามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทั้งหมด
3. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทุกชุด
4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาผลวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานโดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

3. การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานวิชาการ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121)

4. นำค่าเฉลี่ยจากข้อ 2 และ 3 มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และใช้เกณฑ์ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วแปลความหมาย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.8) ดำรงตำแหน่งครู (ร้อยละ 78.00) โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 62.8) ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 54.3) และมีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 36.1)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจ	3.87	0.71	มาก
2.ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.14	0.68	มาก
3.ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.21	0.63	มาก
4.ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.83	0.74	มาก
รวม	4.00	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.14$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.83$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

ตารางที่ 2 ระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

การดำเนินงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.11	0.70	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.19	0.62	มาก
3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.12	0.75	มาก
4. การนิเทศการศึกษา	4.15	0.69	มาก
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.18	0.63	มาก
6. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.11	0.77	มาก
7. การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.16	0.68	มาก
รวม	4.15	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.18$) และการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.11$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y	Tolerance	VIF
X_1	1	0.582**	0.640**	0.718**	0.738**	0.417	2.399
X_2		1	0.768**	0.559**	0.917**	0.393	2.541
X_3			1	0.618**	0.891**	0.341	2.928
X_4				1	0.719**	0.493	2.277
Y					1		

** < .01

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับสูงมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.917 และ 0.891 ตามลำดับ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจ (X_1) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.738 และ 0.719 ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่วนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงถึงสูงมากมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.719 ถึง 0.917 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับสูงมาก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.917 และ 0.891 ตามลำดับ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจ (X_1) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล(X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.738 และ 0.719 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ได้บริหารสถานแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การตัดสินใจ วางแผน ประเมินผลในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิตรา แก้วมะ (2563: 27-28) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน จนก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกัน ในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย และสอดคล้องกับแนวคิดของ โรบินสัน (Robbins, 1990: 356) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหาร การมีส่วนร่วมช่วยสร้างกำลังใจให้ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพมากกว่าการยินยอมปฏิบัติตามคำสั่ง ยิ่งกว่านั้นการมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลสนับสนุนเป้าหมายของกลุ่ม ตลอดจนวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กมลชนก ศรีวรรณ (2561: 117) ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรจิรา สุดใจ

(2560: 77) ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประชากรที่ใช้การวิจัย ได้แก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 322 คน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมในการรับรู้สามารถให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการเลือกและเสนอแนวทางเพื่อตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ และเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะอยู่ในลำดับสุดท้าย ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือกระบวนการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงานตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในสถานศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีกระบวนการหรือดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จรูณี แก้วเอี่ยม (2557: 4-5) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานวิชาการ หมายถึง การจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ ฟราย แคทเทอร์ริดจ์ และมาร์แชล (Fry, Ketteridge, and Marshall, 2008: 68) ที่ได้ให้ความหมาย ของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุง แก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วยการจัดทำ หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การ พัฒนาครู และเทคนิคการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทรจิรา สุดใจ (2560: 83) ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการพัฒนาศูนย์สถานศึกษาอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ การวัดผล ประเมินผล เทียบโอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ และ การส่งเสริม ชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการอยู่ในลำดับสุดท้าย ตามลำดับ สอดคล้องกับการวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธรัตน์ (2562: 92) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยรวมอยู่ในระดับมาก) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ รองลงมา ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านที่มีการบริหารเป็นลำดับสุดท้าย ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับการวิจัยของ ปาริชาติ สุนทร (2560: 58) ได้ศึกษา การ

บริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการวัดและประเมินผล การศึกษามีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด และรองลงมาคือด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือด้านการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่า งานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของโรงเรียน เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ได้เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการวางแผน ตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล การแก้ไขปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ สวานส์เบิร์ก (Swanserg,1996: 394) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมส่งผลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และได้ความคิดใหม่ๆ อันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางานมากขึ้น นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังช่วยลดการร้องเรียนและข้อข้องใจต่าง ๆ ลงได้ การมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนเข้าใจถึงกฎระเบียบ วัตถุประสงค์ เป้าหมายได้อย่างชัดเจน มีอิสระในการปฏิบัติงาน สามารถค้นพบความสามารถพิเศษของตน และ แสดงให้เห็นภาวะผู้นำของผู้บริหารได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ ภารดี อนันต์นาวี (2557: 30) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับแนวคิดของ คีธ เดวิส (Keith David,1981: 159) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือเกี่ยวข้องกับจิตใจและอารมณ์ของบุคคลในสถานการณ์ที่อยู่ในกลุ่มที่มีผลเกี่ยวข้องกัน เป็นเหตุให้ให้กระทำการบรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้นและยังให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรจิรา สุดใจ (2560: 83) ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไซยา หานูภาพ (2564:) ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมกับประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .762 ส่วนปัจจัยทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 4 ด้าน และประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน ทั้ง 17 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานวิชาการมีความสัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

เป็นการเขียนข้อเสนอแนะภายใต้ข้อค้นพบจากการวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อให้ส่งเสริมให้เหมาะสมและส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 จากการศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและปลอดภัย รวมทั้งจัดหาวิทยากรที่มีความถนัดในด้านต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ จัดทำสถิติและข้อมูลอย่างเป็นระบบในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปจึงควรหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยอาจศึกษาเพิ่มเติมถึงตัวแปรอื่นที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครู

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ศรีวรรณ. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จรูญ แก้วเย็น. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทร์จิรา สุดใจ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉัตรสุตา อมรชาติ. (2558). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสุนทรบุรี สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6 (1), 1 – 13

- จิตพล สุวรรณผา. (2556). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ไชยา หานุกาพ. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ทับทิม แสงอินทร. (2559). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยาจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). *การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภัทรสุดา เกิดแสง. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูผู้สอนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน, 2560*.
- วิไลพร คงอินทร. (2559). *การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยสตูล (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โสภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2008). *A Handbook for teaching and learning in higher education* (3rd ed.). London: Routledge.
- Keith David. (1981). *The Dynamic Organizational Behavior*. MaGrano Hill.
- Likert, R., (1976). *New patterns of management*. New York: MecGraw - HILL.
- Robbins, P. (1990). *Organiza tion theory: Structure design and application*. New Jersey: Prentice - Hill.
- Swansburg, R. (1996). *Management and Leadership for Nurse Management*. Boston: Jones and Bartlett.